

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย เป็นการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ประชาชนทั่วไปในพื้นที่จำนวน 201 ตัวอย่าง (จากจำนวนตัวอย่างทั้งหมด 207 ตัวอย่าง เนื่องจากในการเก็บข้อมูลภาคสนามของการศึกษาคั้งนี้มีกระแสคัดค้านโครงการเกิดขึ้น แกนนากลุ่มคัดค้านได้ขอให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับการศึกษาใด ๆ ในพื้นที่เพื่อที่จะไม่ให้โครงการดำเนินต่อไปได้ ทำให้สามารถเก็บตัวอย่างในหมู่บ้านสะกอมชายคลองได้เพียง 26 คริวเรือนเท่านั้นจากจำนวนตัวอย่าง 32 คริวเรือน) และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลักในพื้นที่จำนวน 25 ตัวอย่าง ผลการศึกษานำเสนอตามลำดับดังนี้ คือ

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาประชาชนทั่วประเทศประกอบด้วย

1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

1.2 การรับรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรม

1.3 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย

1.4 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

1.5 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจ

ส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย- มาเลเซีย

2.1 การมีส่วนร่วม และ ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างระดับครัวเรือนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย

2.1.1 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่างระดับครัวเรือนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย - มาเลเซีย

2.2 การมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย- มาเลเซีย

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่อาจมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย

ส่วนที่ 1 ผลการศึกษาประชากรทั่วไป

1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 59.2 เป็นเพศหญิงและร้อยละ 40.8 เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 41-50 ร้อยละ 28.3 รองลงมาอายุ 31-40 คิดเป็นร้อยละ 25.4 (ตาราง 4)

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับประถมศึกษา ถึงร้อยละ 87.1 รองลงมา คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายถึงระดับอุดมศึกษาร้อยละ 6.5 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 3.9 ส่วนใหญ่มีรายได้รายได้ต่อเดือนระหว่าง 2,001-3,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 68.6 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เช่น การทำสวนร้อยละ 31.1 และการทำประมงซึ่งเป็นประมงขนาดเล็กเป็นลำดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 29.9 ส่วนใหญ่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายมีเพียงร้อยละ 17.9 เท่านั้นที่มีรายได้เพียงพอ

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมาตั้งแต่เกิดร้อยละ 82.1 กลุ่มตัวอย่างที่ได้โยกย้ายมาจากพื้นที่อื่นส่วนใหญ่จะโยกย้ายมาจากตำบลหรือพื้นที่ใกล้เคียงเช่น ตำบลนาทับ ตำบลบ้านนา อำเภอจะนะและอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดสงขลา เช่น อำเภอสทิงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอระโนดและมีบ้างที่ได้โยกย้ายมาจากจังหวัดอื่น ๆ เช่น จังหวัดพัทลุง จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดปัตตานี ซึ่งเป็นจังหวัดทางภาคใต้ทั้งสิ้นและได้โยกย้ายมาตั้งถิ่นฐานในพื้นที่ที่อาศัยอยู่นี้เป็นเวลายาวนานโดยเฉลี่ย 15 ปี

การเป็นสมาชิกของกลุ่มในชุมชนมีถึงร้อยละ 20.4 ที่ได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของกลุ่มในสังคม เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มส่งเสริมอาชีพประมง กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มคนชรา

นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 12.9 ยังได้มีส่วนช่วยเหลือสังคมโดยการ รักษาความสงบ การประสานงานระหว่างรัฐกับประชาชน การเชิญชวนให้คนไปรักษา การสอนทำอาหาร การช่วยเหลือคนชรา คนพิการ ช่วยเหลือคนขาย ช่วยเหลือผู้ที่ถูกน้ำท่วมและช่วยเหลือในทุก ๆ เรื่องที่ชาวบ้านเดือดร้อน

ตาราง 4 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

(N = 201)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	82	40.8
- หญิง	119	59.2
อายุ		
- 20-30 ปี	48	23.3
- 31-40 ปี	43	21.4
-41-50 ปี	57	28.3
-51-60 ปี	34	16.9
-ตั้งแต่ 61 ปี ขึ้นไป	19	9.6
ระดับการศึกษา		
-ไม่ได้เข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา	175	87.1
-มัธยมศึกษาตอนต้น	9	4.5
-มัธยมศึกษาตอนปลาย -ปริญญาตรี	17	8.4
รายได้ต่อเดือน		
-ต่ำกว่า 2,000	18	9.0
-2,001-3,000 บาท	126	62.6
-3,001 – 5,000 บาท	37	18.4
-5,001 – 8,000 บาท	11	5.5
-8,001 บาท และสูงกว่า	9	4.5

ตาราง 4 (ต่อ)

(N = 201)		
ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อาชีพ		
- เลี้ยงสัตว์	18	8.9
-ทำสวน	62	31.1
-ทำนา	10	4.9
-ประมง	60	29.9
-รับจ้าง	23	11.2
-ค้าขาย	17	8.5
-ไม่ประกอบอาชีพ/ แม่บ้าน	11	5.5
ความเพียงพอของรายได้กับการใช้จ่ายของครอบครัว		
-ไม่เพียงพอ	165	82.1
-เพียงพอ	36	17.9
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน		
-อาศัยมาตั้งแต่เกิด	165	82.1
-ย้ายมาจาก ที่อื่น	36	17.9
การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในหมู่บ้าน		
-ไม่เป็น	160	79.6
-เป็น	41	20.4
การได้มีส่วนช่วยเหลือสังคมในหมู่บ้าน		
-ไม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ	175	87.1
-ได้ช่วยเหลือ	26	12.9

1.2 การรับรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนา อุตสาหกรรม

จากการศึกษาการรับรู้ และประสบการณ์ที่เกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมพบว่ากลุ่มตัวอย่างทราบว่ามีโรงงานอุตสาหกรรมตั้งอยู่ในเขตอำเภอจะนะ จำนวน 8 โรง เป็นอุตสาหกรรมเกี่ยวกับอาหารทะเล การแปรรูปสัตว์น้ำ เฟอร์นิเจอร์ น้ำยางชั้น ทั้งหมดเห็นว่าโรงงานได้ส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยปล่อยน้ำเสียลงในพื้นที่ใกล้เคียงกับโรงงาน ซึ่งเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์และน้ำเสียส่งกลิ่นเหม็น ก่อให้เกิดความรำคาญต่อประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนซึ่งเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมนั้นและชุมชนใกล้เคียง ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าได้มีการจัดการเกี่ยวกับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านั้นหรือไม่ อย่างไรก็ตามพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์บางส่วนทราบว่าประชาชนซึ่งอาศัยอยู่ในพื้นที่อื่นเป็นที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมและชุมชนใกล้เคียง โดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่น เช่น ผู้ใหญ่บ้าน อสม. ใต้ะอิมาม ได้ดำเนินการแจ้งให้เจ้าของโรงงานทราบรวมทั้งแจ้งให้ทางราชการและอุตสาหกรรมจังหวัดทราบ แต่ส่วนใหญ่ไม่ทราบว่าโรงงานมีการปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ มีเพียงบางส่วนระบุว่าโรงงานได้ทำการปรับปรุงโดยการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสีย จากการสัมภาษณ์พบว่าชุมชนเหล่านี้ก็ยังได้รับผลกระทบจากการดำเนินกิจการของโรงงาน เนื่องจากโรงงานยังคงปล่อยน้ำเสียลงในพื้นที่ใกล้เคียงโรงงานและก่อให้เกิดกลิ่นเหม็นและสร้างความรำคาญต่อชุมชน

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ในการที่โรงงานอุตสาหกรรมเหล่านั้นไม่ดูแลและดำเนินการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยออกจากโรงงานเป็นเพราะความไม่รับผิดชอบของเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมถึงร้อยละ 72.1 และเป็นเพราะความไม่จริงจังของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องร้อยละ 20.4 (ตาราง 5)

ตาราง 5 การรับรู้ ประสิทธิภาพและความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรม

(N=201)		
การรับรู้ ประสิทธิภาพและความคิดเห็น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
การมีโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนหรืออำเภอจะนะ		
-ไม่มี	0	0
-มี	201	100
ท่านหรือชุมชนของท่านเคยได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว		
-ไม่เคยได้รับผลกระทบ	0	0
-เคยได้รับผลกระทบ	201	100
การจัดการผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรม โดยชุมชนของท่าน		
-ไม่ทราบว่ามีการจัดการหรือไม่	179	89.0
-แจ้งให้ทางราชการทราบ	12	6.0
-แจ้งให้ทางเจ้าของโรงงานแก้ไข	10	5.0
การปรับปรุงแก้ไข หลังจากแจ้งให้ทราบหรือดำเนินการอย่างอื่นแล้ว		
-ไม่ทราบว่ามีการปรับปรุงแก้ไขหรือไม่	187	93.0
-ได้ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข โดย การทำบ่อบำบัดน้ำเสีย	14	7.0
ผลกระทบต่อชุมชนของท่าน ในปัจจุบัน		
-ไม่มีผลกระทบแล้ว	0	0
-ยังมีผลกระทบอยู่	201	100
ความคิดเห็นต่อการเกิดผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมต่อชุมชน		
-เพราะความไม่จริงจังในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	41	20.4
- เพราะความไม่รับผิดชอบของเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม	145	72.1
-ทั้ง 2 สาเหตุ และรัฐไม่เข้ามาดูแล	15	7.5

ตาราง 5 (ต่อ)

(N=201)		
การรับรู้ และประสบการณ์	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ผลเสียหรือผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมใน จังหวัดอื่น ๆ		
-ไม่ทราบ	0	0
-ทราบ	201	100
ผลกระทบของโรงงานอุตสาหกรรมต่อชุมชนในจังหวัดอื่น ๆ จากแหล่งใด (ตอบได้หลายข้อ)		
-หนังสือพิมพ์	17	8.45
-วิทยุ	3	6.0
-โทรทัศน์	183	91.5
-เพื่อนบ้าน	124	61.6
-กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ช่างราชการ	32	15.9
-เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน	23	11.4
- พบเห็นด้วยตนเอง	12	5.9
ความคิดเห็นต่อผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่น ๆ		
-กลัวว่าจะเกิดกับชุมชนของตนเองหากมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้น	115	57.2
-เกิดจากความไม่รับผิดชอบของเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม	75	38.4
-เกิดจากความไม่จริงจัง ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้อง	11	5.5

นอกจากกลุ่มตัวอย่างจะมีประสบการณ์ตรงจากผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ใกล้เคียงหมู่บ้านแล้ว ยังได้รับทราบผลกระทบจากการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมจากพื้นที่อื่น ๆ เช่น พื้นที่นิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดระยองและชลบุรี ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาน้ำเสีย ขยะ สารพิษ อากาศเป็นพิษ ส่งผลให้เด็กนักเรียนไม่สบาย เป็นโรคทางเดินหายใจ กลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญใจต่อชุมชนที่ตั้งอยู่ใกล้เคียง กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดให้ข้อมูลว่าทราบผลกระทบของโรงงานอุตสาหกรรมจากโทรทัศน์ถึงร้อยละ 91.5 จากการพูดคุยบอกกล่าวของเพื่อนบ้านร้อยละ 61.6 และจากแหล่งอื่น ๆ เช่น การบอกกล่าวของเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน และเห็นว่าผลกระทบดังกล่าวเกิดขึ้นเพราะความไม่รับผิดชอบของเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรมร้อยละ 38.4 และหวาดกลัวว่าจะเกิดกับชุมชนของตนเองถึงร้อยละ 57.2

1.3 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย

การศึกษาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซียของกลุ่มตัวอย่างจากคำถามจำนวน 12 ข้อ (ภาคผนวก ข) พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย- มาเลเซีย โดยสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่โดยได้คะแนนสูงสุด 12 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 20.2 และได้คะแนนต่ำสุด 2 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 5.5 มีคะแนนเฉลี่ย 7.174 คะแนน

เมื่อนำคะแนน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย- มาเลเซีย มาทำการจัดกลุ่มเพื่อวัดระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย- มาเลเซีย สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียในระดับปานกลางร้อยละ 55.7 รองลงมา คือ กลุ่มที่มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียระดับสูงร้อยละ 25.9 และ กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียระดับต่ำร้อยละ 18.4 (ตาราง 6)

ตาราง 6 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย- มาเลเซีย

(N = 201)

ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย- มาเลเซีย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ระดับต่ำ (0-5 คะแนน)	37	18.4
กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ระดับปานกลาง(6-8 คะแนน)	112	55.7
กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ระดับสูง(9-12 คะแนน)	52	25.9

$\bar{X} = 7.174$ S.D. =1.321

1.4 ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผลการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยมีข้อคำถามจำนวน 8 ข้อ (ภาคผนวก ข) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยตอบได้คะแนนสูงสุด 8 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 51.3 และได้คะแนนต่ำสุด 3 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 15.9 และมีคะแนนเฉลี่ย 5.093 คะแนน

เมื่อนำคะแนนความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมมาทำการจัดกลุ่ม เพื่อประเมินระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมในระดับปานกลางและระดับต่ำ ร้อยละ 15.9 และ 5.5 ตามลำดับและส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมระดับสูงถึงร้อยละ 78.6 (ตาราง 7)

ตาราง 7 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

(N = 201)

ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	จำนวน(คน)	ร้อยละ
กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจระดับต่ำ (0-3 คะแนน)	32	15.9
กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ระดับปานกลาง (4-6 คะแนน)	41	20.4
กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ระดับสูง (7-8 คะแนน)	128	63.7

$X = 5.093$ S.D. = 1.211

1.5 ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมของรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และชุมชนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540

จากการถามถึงความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมของรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีข้อคำถามจำนวน 4 ข้อ (ภาคผนวก ข) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 โดยตอบได้คะแนนสูงสุด 4 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 39.8 และได้คะแนนต่ำสุด 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 39.8 เช่นกันและมีคะแนนเฉลี่ย 2.017 คะแนน

เมื่อนำคะแนนความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมของรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 มาทำการจัดกลุ่มเพื่อประเมินระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 สามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชน ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ระดับต่ำและระดับสูงในจำนวนที่เท่ากันคือร้อยละ 39.8 และกลุ่มที่มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ระดับปานกลางร้อยละ 20.4 (ตาราง 8)

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมของรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชน ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540

(N= 201)

ระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมของรัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชน ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540	จำนวน(คน)	ร้อยละ
กลุ่มความรู้ ความเข้าใจ ระดับต่ำ(0-1 คะแนน)	80	39.8
กลุ่มความรู้ ความเข้าใจ ระดับปานกลาง(2-3 คะแนน)	41	20.4
กลุ่มความรู้ ความเข้าใจ ระดับสูง (4 คะแนน)	80	39.8

X = 2.017   S.D. = 1.011

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วม และความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย

ผลการศึกษาในส่วนนี้จะวิเคราะห์โดยแยกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกเป็นการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับครัวเรือนและส่วนที่สองเป็นการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 การมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างในระดับครัวเรือนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย- มาเลเซีย

ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย (ตาราง 9) พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดนั้นทราบว่ามีการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย เมื่อให้ระบุเรื่องที่ทราบเกี่ยวกับโครงการ (ตอบได้หลายข้อ) พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33.8 ทราบข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียแต่มีจำนวนเพียงร้อยละ 13.9 เท่านั้นที่ทราบวิธีการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ทราบข้อเสียของโครงการคิดเป็นร้อยละ 86.1 ร้อยละ 87.1 ตอบว่าทราบข้อดีของโครงการและร้อยละ 25.4 ทราบถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ไม่มีผู้ที่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการลดผลกระทบและการติดตามตรวจสอบผลกระทบ

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลดังกล่าวจากแหล่งต่าง ๆ โดยส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลจากเพื่อนบ้านร้อยละ 60.6 รองลงมารับข้อมูลจากเจ้าหน้าที่องค์การพัฒนาเอกชนร้อยละ 52.2 และจากโทรทัศน์ร้อยละ 48.3 ร้อยละ 13.9 รับทราบข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย มีเพียงร้อยละ 1.5 เท่านั้น รับทราบจากการชี้แจงของคณะผู้ศึกษา

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นต่อข้อมูลที่ได้รับในระดับต่าง ๆ กัน คือเชื่อถือมากที่สุดร้อยละ 33.3 เชื่อถือปานกลางถึงร้อยละ 55.7 มีบ้างที่เชื่อถือน้อยและไม่เชื่อถือต่อข้อมูลที่ได้รับ คือ ร้อยละ 1.0 และร้อยละ 0.5 ตามลำดับ

ตาราง 9 การมีส่วนร่วมและความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผล
กระทบลิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย

(N=201)		
รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ
การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบลิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย (ตอบได้หลายข้อ)*		
-ไม่ทราบว่ามีการศึกษา	0	0
-ทราบ เกี่ยวกับ	201	100
-รายละเอียดโครงการ	78	38.8
-วิธีการศึกษาผลกระทบลิ่งแวดล้อมของโครงการ	28	13.9
-ข้อเสียของโครงการ	173	86.1
-ข้อดีของโครงการ	175	87.1
-เกี่ยวกับผลกระทบที่อาจจะเกิด	51	25.4
-มาตรการลดผลกระทบ	0	0
-การติดตามตรวจสอบผลกระทบ	0	0
ทราบข้อมูลข่าวสารจาก (ตอบได้หลายข้อ)*		
- เพื่อนบ้าน	122	60.6
- เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน	105	52.2
- โทรทัศน์	97	48.3
- เจ้าหน้าที่ของการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย	28	13.9
- การชี้แจงของคณะผู้ศึกษาผลกระทบลิ่งแวดล้อม	3	1.5
- โบปปลิว	1	0.5
- หนังสือพิมพ์	11	5.5
- พบเห็นด้วยตนเอง	6	3.0
- วิทยุ	2	1.0
- กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ราชการ	13	6.5

* ตอบได้หลายข้อ จำนวนรวมจึงมากกว่า 100%

ตาราง 9 (ต่อ)

	(N=201)	
รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ
ความเชื่อถือข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่รับทราบ		
-เชื่อถือมาก	67	33.3
-เชื่อถือปานกลาง	112	55.7
-เชื่อถือน้อย	1	0.5
-ไม่เชื่อถือเลย	2	1.0
การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซ ธรรมชาติไทย-มาเลเซีย		
-ควรได้มีส่วนร่วม	201	100
-ไม่ความจำเป็นต้องมีส่วนร่วม	0	0
ขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วม		
-ตั้งแต่การออกแบบ และเลือกที่ตั้งโครงการ	2	1.0
-ในการกำหนดขอบเขตศึกษา	8	4.0
-ในการศึกษาและทบทวนโครงการ	10	5.0
-ในการเผยแพร่ผลการศึกษาต่อสาธารณะ	161	81.0
-ในการติดตามประเมินผล	20	9.9
-เมื่อมีการเรียกร้องของผู้เสียผลประโยชน์	0	0
การได้มีส่วนร่วมของประชาชนในการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ		
-มีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร	133	62.2
-มีส่วนร่วมในการเสนอ แลกเปลี่ยนข้อมูลและแสดงความคิดเห็น	65	32.3
-มีส่วนร่วมในการพิจารณารายงานการศึกษา	3	1.5

ตาราง 9 (ต่อ)

	(N=201)	
รายละเอียด	ความถี่	ร้อยละ
วิธีการที่ประชาชนควรได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม		
-การสำรวจความคิดเห็นของประชาชน	138	68.6
-การประชุมปรึกษาหารือ	13	6.5
-การประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็น	36	17.9
-การเสนอข้อมูลและความคิดเห็นเป็นเอกสารหรือหนังสือ	4	2.0
-ส่งตัวแทนเพื่อพิจารณารายงานการศึกษา	6	3.0
-อื่น ๆ คือ ส่งตัวแทนของชุมชนเข้าร่วมศึกษาตั้งแต่ต้น	4	2.0
การมีส่วนร่วมกับคณะผู้ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซ ธรรมชาติไทย- มาเลเซีย		
-ไม่ได้มีส่วนร่วม	146	72.6
-มีส่วนร่วม โดยการ	55	27.4
-ได้รับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	0	0
-เข้าร่วมประชุมเพื่อรับรู้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อ ขอบเขตการศึกษา	20	36.5
-ตอบแบบสัมภาษณ์ระดับครัวเรือน	10	18.2
-เข้าร่วมประชุมเพื่อรับรู้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อผล การศึกษา	15	27.3
การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม		
-เพียงพอ เหมาะสมแล้ว	52	25.9
-ยังไม่เพียงพอ	149	74.1

ในการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการประเมินผลกระทบลิ่งแวดล้อมนั้นพบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นว่า ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยให้เหตุผลว่าเพราะโรงงานจะมาตั้งอยู่ในชุมชนของตนหรือใกล้บ้านของตน คิดว่าน่าจะมีผลกระทบกับตนเอง ดังนั้นชาวบ้านจึงควรจะได้มีส่วนร่วมในการศึกษา

เมื่อให้ระดับขั้นตอนของการมีส่วนร่วมพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการเผยแพร่ผลการศึกษาต่อสาธารณะถึงร้อยละ 81.0 และการติดตามประเมินผลเป็นอันดับรองลงมาเพียงร้อยละ 9.9 ส่วนขั้นตอนอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างไม่ได้ให้ความสำคัญมากนัก คือ การออกแบบและเลือกที่ตั้งโครงการ การกำหนดขอบเขตของการศึกษา ร้อยละ 4.0 และการศึกษาทบทวนโครงการ ร้อยละ 5.0

ส่วนการที่จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างไรนั้น ผู้ให้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารถึงร้อยละ 66.2 และ ควรให้มีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนข้อมูล แลกเปลี่ยนความคิดเห็นร้อยละ 32.3 และมีเพียงส่วนน้อยที่คิดเห็นว่าควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพิจารณาผลการศึกษา คือร้อยละ 1.5

ความคิดเห็น เรื่อง วิธีการที่ให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลกระทบลิ่ง-แวดล้อม กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง ควรจะให้มีส่วนร่วมโดยการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนถึงร้อยละ 68.6 ให้มีการประชุมเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล และรับฟังความคิดเห็น การประชุมเพื่อปรึกษาหารือ เป็นลำดับรองลงมา คือ ร้อยละ 17.9 และ 6.5 ตามลำดับ

ในการศึกษาผลกระทบลิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียของคณะผู้ศึกษาจากมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่มีการเปิดโอกาสให้ชุมชนในพื้นที่ที่อาจจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินโครงการ ได้เข้ามามีส่วนร่วมโดยการแสดงความคิดเห็นในการสอบถามในระดับครัวเรือน การชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นต่อขอบเขตการศึกษา การชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นต่อผลการศึกษา นั้น กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คิดว่ายังไม่เพียงพอถึงร้อยละ 74.1 และเพียงพอ เหมาะสมแล้ว เพียงร้อยละ 29.5 และให้ความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้

- ควรศึกษาให้ละเอียดถี่ถ้วนมากกว่านี้ มีการเข้ามาปรึกษาหารือกับชาวบ้านให้มากกว่านี้ ให้ทั่วถึงทั้งชุมชน
- ขอให้ตัวแทนของชาวบ้านเข้าไปเป็นผู้ร่วมศึกษาด้วย โดยการคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ในหมู่บ้าน

- ควรมีการจัดประชุมชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นให้มากครั้งและทั่วถึงในทุกหมู่บ้าน
- ควรมีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นต่อผลการศึกษาในระดับจังหวัดด้วย
- ผู้ศึกษา ควรจะเข้ามา่วมกิจกรรมกับชาวบ้าน เพื่อจะได้มีส่วนร่วมด้วยชุมชนจะได้มีข้อมูล เพื่อการศึกษาที่ครอบคลุมมากขึ้น

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือร้อยละ 72.6. ไม่ได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คณะผู้ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมเปิดโอกาสให้ อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่าง ร้อยละ 27.4 มีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยได้เข้าร่วมในขั้นตอนของการประชุมเพื่อรับรู้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อขอบเขตการศึกษา ร้อยละ 36.5 มีส่วนร่วมในขั้นตอนของการสัมภาษณ์ระดับครัวเรือนร้อยละ 18.2 และได้มีส่วนร่วมในการเข้ารับฟังการชี้แจงผลของการศึกษาและแสดงความคิดเห็นต่อผลการศึกษา ร้อยละ 27.3

2.1.1 ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างระดับครัวเรือนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย

การที่คณะผู้ศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยการสอบถามระดับครัวเรือนการชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นต่อขอบเขตการศึกษาและรับทราบผลการศึกษานั้นพบว่าผู้ให้สัมภาษณ์เห็นว่าปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยคณะผู้ศึกษาในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย - มาเลเซียนั้นมีหลายประการ เช่น ระยะเวลา โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 37) เห็นว่าเวลาที่ผู้ศึกษาได้เข้าไปชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นนั้นยังไม่เหมาะสมเพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่ว่างต้องทำงาน และมีบางส่วนไม่ทราบ (ร้อยละ 35.2) นอกจากนี้ยังมีสาเหตุอื่น ๆ คือ สถานที่จัดประชุมไกลเกินไป การเดินทางไม่สะดวก (ร้อยละ 23.4) ประชาชนบางส่วนคิดว่าไม่น่าจะเกี่ยวข้อง ไม่สนใจ ไม่อยากยุ่ง (ร้อยละ 35.9) บ้างคิดว่าการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาไปก็ไม่มีประโยชน์ ต้องมีการก่อสร้างเกิดขึ้นแน่ ๆ เพราะเป็นหน่วยงานของรัฐด้วยกัน จึงไม่ต้องการไปเกี่ยวข้อง (ร้อยละ 19.3) บางส่วนเข้าใจว่าผู้ศึกษาก็ศึกษาให้กับการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทยเพื่อจะได้ก่อสร้างต่อไปเท่านั้น (ร้อยละ 19.1)

กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนวทางในการแก้ไขเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมมากขึ้นโดย

- ให้มีการเข้ามาให้ข้อมูลในระดับชุมชน ให้บ่อยครั้ง และทั่วถึง (ร้อยละ 47.4)
- ควรเลือกช่วงเวลาที่จะเข้ามาให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นเป็นวันศุกร์ตอนบ่าย ๆ ซึ่งคนส่วนใหญ่ว่าง (ร้อยละ 19.3)
- ในการให้ข้อมูลควรจะให้ข้อมูลด้านผลกระทบที่ละเอียด อธิบายขั้นตอนของศึกษา และ ให้ข้อมูลตรงกับที่ประชาชนสงสัย เช่น เรื่องโรงงานอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่จะมาสร้าง (ร้อยละ 31.1)
- ควรเข้ามาพบปะพูดคุยกับชาวบ้านในระดับครัวเรือน โดยให้มีการคัดเลือกตัวแทนที่มีความรู้ในหมู่บ้านเข้าไปร่วมในการพบปะพูดคุยให้ข้อมูลต่อชาวบ้าน (ร้อยละ 15.4)
- ควรให้ผู้นำที่ได้รับการยอมรับจากชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการชักจูงให้ชาวบ้านมามีส่วนร่วมในการศึกษาให้มากขึ้น (ร้อยละ 12.4)
- ให้คนที่มีความรู้ที่เป็นที่ยอมรับของชาวบ้านมามีส่วนร่วมในการชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นของชุมชนด้วย (ร้อยละ 15.6)
- ในการสัมภาษณ์ควรจะสอบถามทุก ๆ ครัวเรือน ไม่ควรเลือกครัวเรือนในการเข้าไปสอบถาม (ร้อยละ 47.1)
- ควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การจัดประชุม ให้ข้อมูลกับชาวบ้านให้มากกว่านี้ และครอบคลุมในทุกพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบ (ร้อยละ 32.9)
- ผู้ศึกษาควรจะเข้าร่วมกิจกรรมกับชาวบ้านในชุมชนจะได้มีความเป็นกันเองกับชาวบ้าน (ร้อยละ 17.9)

นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งมีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจให้เสร็จสิ้นลงไปโดยเร็ว ว่าจะมีการพัฒนาโครงการต่อไป หรือยกเลิกโครงการ (ร้อยละ 23.8)

2.2 การมีส่วนร่วมและความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย

ในส่วนนี้เป็นผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลหลักซึ่งได้ให้ความสนใจต่อการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียมาตลอดจำนวน 25 ตัวอย่าง ประกอบไปด้วย ใต้ะอิหม่าม กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้าสถานีอนามัยตำบล ผู้อำนวยการโรงเรียนและอาจารย์ใหญ่โรงเรียน นายอำเภอ สาธารณสุขอำเภอ ผู้อำนวยการโรง

พยาบาลอำเภอ หัวหน้าการประมงอำเภอ ศึกษาธิการอำเภอ พัฒนาการอำเภอ ที่ดินอำเภอ เกษตรอำเภอ เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

2.2.1 ควรให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย หรือไม่ เพราะอะไร

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย ด้วยเหตุผลต่าง ๆ กัน สามารถสรุปได้ดังนี้

ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเพราะการดำเนินการอาจจะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนในพื้นที่โดยตรง ดังนั้นจึงควรให้ประชาชนได้ทราบผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต (ร้อยละ 32)

ชุมชนควรจะได้แสดงความคิดเห็นได้แสดงออกด้านสิ่งแวดล้อม หากเกิดความเสียหาย เพราะอาจมีผลต่อการย้ายที่อยู่ มีผลกระทบต่อทะเลซึ่งเป็นที่ทำกินของประชาชน (ร้อยละ 20) และร้อยละ 12 เห็นว่าอาจกระทบต่อวัฒนธรรมของชุมชน

ร้อยละ 72 เห็นว่าควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อให้ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสาร ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจุบันประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารน้อย การดำเนินโครงการจะมีผลกระทบต่อชุมชนและการดำเนินชีวิตอย่างไร มีการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องตามมาหรือไม่ การให้ข้อมูลก็ควรให้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจนเพื่อสร้างความเข้าใจต่อประชาชนในพื้นที่ นอกจากนี้ (ร้อยละ 12) เห็นว่าการที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารน้อยทำให้เข้าใจตามที่มีผู้บอกว่าการศึกษานี้เป็นเพียงเครื่องมือของรัฐเพื่อทำการก่อสร้าง ผู้ศึกษาจึงควรให้ข้อมูลที่ชัดเจนต่อชุมชน

ร้อยละ 60 เห็นว่าควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพื่อที่จะได้แสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อช่วยให้ประเด็นในการศึกษาจะสามารถตอบคำถามและตรงกับที่ชาวบ้านเป็นห่วงกังวลและสงสัย ในขณะที่เดียวกันอาจจะลดความขัดแย้งของชุมชนที่ได้รับข้อมูลข่าวสารที่อาจจะไม่ถูกต้องนักและชาวบ้านบางกลุ่มสับสนในข้อมูลที่ได้รับว่าจริงหรือถูกต้องหรือไม่และร้อยละ 12 เห็นว่าอาจมีประเด็นที่ชาวบ้านให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพิ่มเติมเข้าไปในการศึกษาเพื่อจะได้ลดผลกระทบได้อย่างแท้จริง ประชาชนจะได้มีส่วนร่วมช่วยเสริมให้ครอบคลุมในทุกประเด็น ซึ่งอาจมีบางส่วนบางประเด็นที่ผู้ศึกษาไม่ทราบเช่น ความผูกพันของชุมชนในพื้นที่

ร้อยละ 12 เห็นว่าควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมเพราะรัฐธรรมนูญใหม่มีกระบวนการสิทธิของชุมชนในโครงการที่มีผลกระทบสิ่งแวดล้อมและโดยสิทธิมนุษยชนสากลและรัฐบาล

เองก็มีการกระจายอำนาจให้กับท้องถิ่น ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการรับรู้ รับทราบ รวมถึง ร่วมในการตัดสินใจ ประกอบกับวัฒนธรรมชุมชนด้วยเพราะในอดีตที่ผ่านมาหากมีอะไรเกิดขึ้นมาใน ชุมชนก็จะมีการรวมตัวกันเพื่อปรึกษาหารือกัน

อย่างไรก็ตามผู้ให้ข้อมูลหลักบางส่วน (ร้อยละ 16) เห็นว่าไม่จำเป็นต้องให้ ประชาชนมีส่วนร่วมเพราะประชาชนในพื้นที่ไม่ต้องการให้มีการก่อสร้างและในปัจจุบันประชาชน ในพื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้างโรงแยกก๊าซธรรมชาติมีลักษณะพิเศษคือคัดค้านและไม่ยอมรับ โครงการของรัฐอยู่ก่อนแล้ว และบางส่วนเห็นว่าจากประสบการณ์การทำงานในพื้นที่ ชาวบ้านมี การศึกษาน้อยและมีปัญหาไม่ยอมรับกฎเกณฑ์โดยเฉพาะการดำเนินการของรัฐ หากรัฐซึ่งมี ตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำงานแล้วพิจารณาแล้วว่าควรดำเนินการก็ควรจะทำดำเนินการเลย หากชาวบ้านไม่ยอมเข้าใจและฟังเหตุผลของฝ่ายรัฐ และร้อยละ 12 เห็นว่าการมีส่วนร่วมยังไม่ พร้อมที่จะดำเนินการและชาวบ้านเองก็ไม่แยกแยะและไม่เข้าใจการมีส่วนร่วมในการศึกษาเพื่อ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมหรือต่อการพัฒนาโครงการ

2.2.2 ท่านได้เข้าร่วมรับรู้ข้อมูล และเสนอแนะความคิดเห็นในการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย ที่จัดขึ้นโดย คณะผู้ศึกษาหรือไม่ เพราะอะไร

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ (ร้อยละ 88) ให้ความสนใจและได้เข้าร่วมใน การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะการเปิดเวทีสาธารณะเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิด เห็นของชุมชนต่อการศึกษาที่จัดในระดับตำบลและอำเภอ โดยเฉพาะผู้นำที่ใกล้ชิดกับประชาชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โต๊ะอิหม่าม และหัวหน้าสถานีอนามัยและผู้นำอย่างเป็นทางการที่ทำงาน ในระดับอำเภอส่วนใหญ่โดยให้เหตุผลในการเข้าร่วมว่าเพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวและการดำเนินโครงการ อาจมีผลกระทบต่อชุมชนของตน จึงอยากจะทราบข้อมูลข่าวสารและผลกระทบของโครงการ เพื่อจะได้สื่อสารไปยังชุมชนหรือชาวบ้านที่ต้องติดต่อประสานงาน

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนหนึ่ง (ร้อยละ 12) ซึ่งไม่ได้สนใจเข้าร่วมเห็นว่าการมี ส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้นไม่สำคัญ ไม่น่าสนใจ ไม่ใช่ประเด็นหลักแต่จะ มองที่การพัฒนาโดยภาพรวมของรัฐบาลมากกว่าและยังเชื่อว่าการศึกษาจะตอบอะไรได้ไม่มากนัก

2.2.3 ท่านมีความคิดเห็นต่อการเปิดโอกาส ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย อย่างไร

การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้นมีความคิดเห็นแตกต่างกันออกไป สามารถสรุปได้ ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ร้อยละ 16 เห็นว่าประชาชนไม่เห็นประโยชน์ของการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาในพื้นที่ควรจะเป็นผู้มีส่วนร่วมในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม แต่สถาบันอุดมศึกษากลับมาเป็นผู้ศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมเอง และในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อโครงการต่าง ๆ ที่ผ่านมาผู้ศึกษามักจะตอบสนองต่อเจ้าของโครงการ การศึกษาครั้งนี้ก็เป็นเพียงเครื่องมือของรัฐ ทำการศึกษาเพื่อให้โครงการผ่านความเห็นชอบแล้วดำเนินการก่อสร้างเท่านั้น ประกอบกับรัฐบาลได้มีการเซ็นสัญญาเพื่อดำเนินโครงการกับมาเลเซียไปแล้ว จึงทำการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม แล้วเปิดโอกาสประชาชนให้มีส่วนร่วม ไม่ทราบว่ามีส่วนร่วมไปเพื่ออะไร ซึ่งมีผลทำให้ไม่เชื่อถือข้อมูลที่ได้รับทราบจากการชี้แจงของผู้ศึกษา ร้อยละ 12 ไม่เชื่อว่า จะศึกษาอย่างตรงไปตรงมาและเมื่อชาวบ้านได้มีโอกาสไปดูงานที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุดก็เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้น เกิดความไม่ไว้วางใจต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมของรัฐว่ารัฐจะสามารถแก้ปัญหาที่จะเกิดตามมาได้

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 20 เห็นว่าการเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนคือ ในการมาชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นต่อขอบเขตของการศึกษานั้นผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่ต้องการที่จะทราบข้อมูลเกี่ยวกับโครงการที่ชัดเจนและอยากทราบเลยว่ามีผลกระทบอย่างไร การให้ชาวบ้านแสดงความคิดเห็นนั้นชาวบ้านตั้งตัวไม่ทัน ชาวบ้านต้องการที่จะทราบข้อมูล ยังไม่มีข้อมูล ยังไม่สามารถแสดงความคิดเห็นใด ๆ ได้ และในการเข้ามาเสนอผลการศึกษาให้ประชาชนทราบนั้น มีบางกลุ่มได้ให้ข้อมูลด้านลบแก่ชาวบ้านก่อนแล้วประกอบกับเอกสารที่ผู้ศึกษาเผยแพร่ออกไปนั้นยังยากต่อการทำความเข้าใจหรือในบางประเด็นยังกว้างไปและไม่ได้ตอบความกังวลว่ามีโครงการพัฒนาอุตสาหกรรมด้วยหรือไม่ ทำให้ชาวบ้านสับสนประชาชนเริ่มแสดงการคัดค้าน ไม่ยอมรับรู้ รับฟังข้อมูลจึงเข้าร่วมเพื่อที่จะแสดงการคัดค้านโครงการมากกว่าที่จะมารับรู้ รับฟังผลการศึกษา และบางส่วนผู้ที่สนใจเข้าร่วมยังเป็นกลุ่มคนเดิมซึ่งมีคำตอบอยู่ในใจแล้วว่าไม่เห็นด้วยกับโครงการ มากก็เพื่อจะแสดงให้ทราบว่าไม่เห็นด้วย ไม่เชื่อถือต่อการศึกษาเท่านั้น

นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 12 เห็นว่าการมีส่วนร่วมของกลุ่มที่คัดค้าน อาจมีวัตถุประสงค์อื่นคือเพื่อแสดงการเป็นผู้นำหรือต้องการการยอมรับ เป็นการแสดงออกเพื่อที่จะได้รับการนับหน้าถือตา มีการสร้างปมเด่น อยากได้รับการยอมรับจากสังคม มีการเลือกตั้ง สส สว หากมีการแสดงตัวเป็นผู้นำก็จะได้เป็นหัวหน้าคณะ ก็จะเป็นที่มาของเงินซึ่งเป็นลักษณะของสังคมในชุมชนนี้

2.2.4 การเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียเหมาะสมเพียงพอแล้วหรือยัง กรณีที่ไม่เหมาะสมเพียงพอควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างไร

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 52 เห็นว่าการที่มีการเข้ามาเผยแพร่ให้ข้อมูลแก่กลุ่มข้าราชการเป็นสิ่งที่ดีและเพียงพอแล้ว แต่สำหรับกลุ่มประชาชนทั่วไปในพื้นที่นั้นยังไม่ให้ความสนใจที่จะเข้ามาร่วมเท่าไร และการเปิดโอกาสโดยการเปิดเวทีสาธารณะระดับตำบลและอำเภอยังไม่เพียงพอ ควรจะจัดหลาย ๆ ครั้ง ควรให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นแก่ประชาชนในทุกกลุ่มบ้าน

ร้อยละ 60 เห็นว่าควรให้ข้อมูลแก่ครูจะได้เผยแพร่ต่อนักเรียน เมื่อถึงนักเรียนก็ถึงชาวบ้านได้ และประสานงานกับผู้นำในท้องถิ่นที่ชาวบ้านยอมรับเข้าไปให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นเป็นรายครัวเรือนและบันทึกไว้เป็นพิเศษโดยเฉพาะ

ร้อยละ 8 เห็นว่าควรเริ่มต้นที่ประชาคมในชุมชนแล้วให้ประชาคมมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในพื้นที่และมีการเสนอขึ้นมาตามลำดับให้ภาครัฐเข้ามาเสนอแนะ มีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 48 เห็นว่าเหมาะสมเพียงพอแล้ว โดยมีความคิดเห็นว่าการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการมานั้นเพียงพอกับขีดความสามารถของประชาชน เพราะประชาชนเองที่ยังไม่ชัดเจนในบทบาทของตัวเอง บางส่วนมีวัตถุประสงค์เพื่อการคัดค้านโครงการและมีประเด็นอื่นอีกหลายประเด็นไม่ว่าจะเป็นการชักจูงโดยผู้นำซึ่งหวังผลประโยชน์หรือเอ็นจีโอที่ต่างมีสิ่งมุ่งหวังแฝงอยู่

- ขั้นตอนในการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ ร้อยละ 88 มีความคิดเห็นว่าคุณภาพชีวิตที่จะมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในระหว่างการดำเนินการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เริ่มที่คิดหาวิธีศึกษาและร่วมคิดว่าผลการศึกษานั้นมีข้อมูลครบถ้วนหรือไม่ โดยเฉพาะเรื่องที่เป็นรายละเอียดปลีกย่อยเช่นการเป็นอยู่ วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่ผู้ศึกษาอาจจะไม่ทราบละเอียดเท่าชาวบ้านที่อยู่ในพื้นที่ รวมถึงมีส่วนร่วมในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและในการติดตามประเมินผล นอกจากนี้ควรจะให้ชาวบ้านได้ร่วมรับรู้รายละเอียดและความเป็นมาของโครงการด้วยเพื่อความโปร่งใสและเพื่อการยอมรับในผลของการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 12 เห็นว่าคุณภาพชีวิตให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในบางขั้นตอนเท่านั้นเพราะในการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น คิดว่าชาวบ้านเองยังไม่พร้อมเพราะเท่าที่เห็นการเข้ามาร่วมก็เพราะยังเชื่อแกนนำ มีการถูกชักจูงมาเพื่อวัตถุประสงค์อย่างอื่นไม่ได้สนใจและมีความรู้ด้านวิชาการ ประกอบกับชาวบ้านในพื้นที่เองมีความรู้ค่อนข้างน้อย คงไม่สามารถมีส่วนร่วมในการพิจารณารายงานได้ ควรให้ชาวบ้านคัดเลือกนักวิชาการที่ชาวบ้านยอมรับเข้าไปร่วมพิจารณารายงานและคิดว่าประชาชน ควรมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลโดยจัดให้มีที่ปรึกษาซึ่งอาจจะเป็นบริษัทที่มีประสบการณ์เป็นตัวแทนชาวบ้านที่ได้รับผลกระทบ

- ผู้ที่ควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ร้อยละ 60 เห็นตรงกันว่ากลุ่มสำคัญที่ควรจะได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารคือประชาชนผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างโรงแยกก๊าซธรรมชาติ จะได้ว่าตนเองจะได้รับผลกระทบอย่างไรและผลกระทบนั้นร้ายแรงหรือไม่ มีแนวทางแก้ไขป้องกันอย่างไร และจะมีการพัฒนาอุตสาหกรรมอย่างไรตามมาอีกหรือไม่ นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลหลักก็เห็นว่าควรให้บุคคลกลุ่มอื่น ๆ ได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องตรงกันเช่นข้าราชการในพื้นที่ ผู้นำในพื้นที่ นักวิชาการ สื่อมวลชนและเจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน

สำหรับการมีส่วนร่วมในการร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นนั้นผู้ให้ข้อมูลหลัก ร้อยละ 40 เห็นว่าคุณภาพชีวิตเป็นตัวแทนกลุ่มผู้ที่ได้รับผลกระทบและระบุว่าควรเป็นตัวแทนทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งได้รับการไว้วางใจจากกลุ่มชาวบ้าน เพราะก้านั้น ผู้ใหญ่บ้านอาจจะไม่ใช่ตัวแทนที่แท้จริงของชาวบ้าน ควรให้กลุ่มอื่น ๆ เข้าร่วมด้วยคือข้าราชการในพื้นที่ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับประชาชน เจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ สื่อมวลชน ทั้งนี้ แต่ละกลุ่มที่เข้า

ร่วมก็ควรจะมีบทบาทหน้าที่ของตนด้วยเช่นข้าราชการในพื้นที่ควรจะมีบทบาทในการประสานงานอำนวยความสะดวกในการมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น

นอกจากนี้ ร้อยละ 40 ให้ข้อคิดเห็นว่าเจ้าหน้าที่จากองค์กรพัฒนาเอกชนควรจะต้องได้รับข้อมูลให้เพียงพอและได้ร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการศึกษา เพื่อจะได้เป็นผู้เข้ามาติดตามผลกระทบหรือความเสียหายที่จะเกิดขึ้น หากโครงการมีการดูแลเรื่องผลกระทบเป็นอย่างดีแล้วคิดว่าองค์กรเอกชนคงไม่มีปัญหา ดังนั้นคนกลุ่มนี้จึงควรจะมีส่วนร่วมตั้งแต่แรก เพื่อจะได้เผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องต่อไป แต่บางส่วน (ร้อยละ 12) มีความคิดเห็นว่าควรเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ให้ความช่วยเหลือด้านข้อมูล ทำให้ชาวบ้านผู้ได้รับผลกระทบได้รับรู้ข่าวสารและให้ความเห็นทางเทคนิคแก่ชาวบ้านได้ เป็นผู้ประสานให้ชาวบ้านได้รับรู้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในแนวทางที่ถูกต้อง แต่ไม่ควรแสดงบทบาทในการเป็นตัวชี้แนะแนวความคิดหรือปลุกกระดมให้ต่อต้านการดำเนินโครงการ ควรจะปล่อยให้ประชาชนเจ้าของพื้นที่ช่วยกันคิดช่วยกันทำเอง

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 60 เห็นว่านักวิชาการควรจะมีบทบาทในการใช้หลักวิชาการที่เรียนรู้มาตรวจสอบโครงการ นักวิชาการควรจะมีวิพากษ์วิจารณ์ให้ข้อคิดเห็นในเรื่องเฉพาะที่อยู่ในความเชี่ยวชาญของตน ไม่ควรพูดในสิ่งที่ไม่รู้จริง สิ่งที่เกิดขึ้นคือมีการให้ข้อมูลที่เป็นแค่ความคิดเห็นเท่านั้นแก่ชาวบ้าน ทำให้ชาวบ้านสับสน และเห็นว่ากลุ่มสื่อมวลชนนั้นควรจะเข้าร่วมเพื่อจะได้ทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องสู่สาธารณชน

- คุณลักษณะของผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วม

เมื่อถามถึงคุณลักษณะของผู้ที่ควรเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ผู้ให้สัมภาษณ์ต่างระบุว่าคือผู้ที่ได้รับผลกระทบโดยตรง การเป็นผู้นำอย่างเป็นทางการและไม่ใช่ทางการ นักวิชาการ เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะตนอยู่แล้ว และร้อยละ 40 เห็นว่าอาจจะต้องมีลักษณะเป็นผู้มีวิจรรย์ญาณของตนเอง มีเหตุผลตัดสินใจโดยมองทั้งรอบด้าน มีความคิดที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม ยอมรับความเปลี่ยนแปลงทางสังคม มีความเป็นธรรมไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เป็นผู้ที่ไม่เสียสละ มีความคิดเป็นอิสระรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง ไม่ขึ้นกับองค์กรใดองค์กรหนึ่ง มีความบริสุทธิ์ใจในการเข้าร่วมและร้อยละ 40 เห็นว่าผู้ที่เข้าร่วมควรมีความรู้ระดับหนึ่งเพื่อไม่ให้ถูกชักจูงจากคนอื่น ๆ และสามารถให้ข้อคิดเห็นได้ ในขณะที่ส่วนหนึ่ง (ร้อยละ 20) มีความเห็นแตกต่างไปคือไม่ควรจำกัดระดับความรู้ของผู้เข้าร่วม เนื่องจากเห็นว่าชาวบ้านที่ไม่มีความรู้สามารถปรึกษาหารือเรื่อง

ข้อมูลข่าวสารจากนักวิชาการเฉพาะทางซึ่งวางตัวเป็นกลางและมีหลักวิชาการที่ชัดเจน ไม่ใช่ข้อมูลที่เป็นความคิดเห็น

2.2.5 ทำอย่างไรจึงจะทำให้ประชาชนในพื้นที่โดยรอบโครงการ เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมและการประชาสัมพันธ์ควรจะเป็นรูปแบบใด และใช้วิธีการใดที่เหมาะสม

ผู้ให้สัมภาษณ์ต่างให้ความเห็นถึงวิธีการที่จะทำให้ประชาชนในพื้นที่โดยรอบเข้ามามีส่วนร่วม คือ

ร้อยละ 20 เห็นว่าก่อนที่จะมีการดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ควรเข้ามาประสานงานกับองค์กรในพื้นที่ที่สามารถประสานกับผู้นำในท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชนเพื่อหาแนวทางการมีส่วนร่วมและร้อยละ 20 เห็นว่าควรมีการศึกษาชุมชนว่ามีประเด็นใดบ้างเพื่อจะหาวิธีที่เหมาะสมกับชุมชนนั้นเช่นการเข้าไปอยู่กับชุมชนให้ข้อมูลในทุกด้าน มีแบ่งกลุ่มเพื่อให้ความรู้และให้ความรู้ ด้วยความโปร่งใส

ร้อยละ 60 เห็นว่าควรใช้หลายวิธีประกอบกันโดยการเข้าไปสอดแทรกในกิจกรรมในท้องถิ่น การร่วมงานของชุมชน การเข้าไปพบปะพูดคุยกับชาวบ้านถึงครัวเรือน สอดแทรกไปในละคร สารคดี ทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน เพื่อการประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านทราบโดยทั่วถึง ควรจะจัดให้มีการศึกษาดูงานตั้งแต่ต้น และมีการเข้ามาให้ข้อมูลในด้านอื่น ๆ เช่น ข้อมูลด้านลบ ด้านเสียของโครงการด้วยหรือมีการเสนอแบบจำลองของโครงการที่ชาวบ้านเข้าใจได้ง่าย

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 20 เห็นว่าในการรับฟังความคิดเห็นต่อผลการศึกษาคคววให้องค์กรกลางหรือหน่วยงานอิสระเข้าไปดำเนินการให้ประชาชนมีส่วนร่วม ผู้ศึกษาควรจะเป็นผู้แนะนำและสนับสนุนด้านข้อมูลเท่านั้นและมีการนำผู้นำของทั้งฝ่ายสนับสนุนและผู้คัดค้านโครงการเข้าร่วมในลักษณะประชาคม มีการซักถาม แลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการนำเสนอเป็นตอนๆ ติดต่อกันให้ครอบคลุมทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องแล้วนำไปเผยแพร่ต่อให้ประชาชนที่ไม่ได้เข้าร่วมรับทราบ หากมีคำถามหรือข้อข้องใจของประชาชนที่มีต่อการศึกษาเพิ่มเติมก็เข้ามาเผยแพร่ชี้แจงต่อสาธารณะชนเพิ่มเติม เพื่อจะคลายความกังวลของประชาชนที่มีต่อผลกระทบที่อาจจะเกิด

2.2.6 การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม มีส่วนดี ส่วนเสีย หรือไม่ อย่างไร

การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น ร้อยละ 80 คิดว่ามีส่วนดีกล่าวคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการรับรู้ข้อมูล จะทำให้ชุมชนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงได้รับข้อมูลที่เป็นจริง ชุมชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่อการศึกษา ทำให้เกิดการรวบรวมความคิดเห็นที่หลากหลาย ซึ่งส่งผลให้ผลการศึกษามีความละเอียดถี่ถ้วนครอบคลุมมากยิ่งขึ้นเพื่อจะคลายความกังวลของประชาชนที่มีต่อผลกระทบที่อาจเกิดกับชุมชนและชาวบ้านมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับผลกระทบสิ่งแวดล้อม ชาวบ้านจะได้มีข้อมูลในการติดตามตรวจสอบหากมีการดำเนินโครงการ และจะทำให้รัฐบาลได้มีข้อมูลด้านความคิดเห็นของประชาชนเพื่อที่จะนำไปประกอบการตัดสินใจต่อการพัฒนาโครงการได้ ซึ่งเป็นความจำเป็นในระยะยาวในการพัฒนาโครงการของรัฐและเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาการมีส่วนร่วมที่ถูกต้อง

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 40 คิดว่ามีส่วนเสียคือการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมนั้น ทำให้การศึกษาต้องใช้เวลาานาน อาจไม่ได้ข้อมูลหรือความคิดเห็นตามที่ด้วางวัตถุประสงค์ไว้ เนื่องจากชาวบ้านยังได้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อน จากแหล่งอื่น ๆ ด้วยนั้นและอาจเกิดจากชาวบ้านเองมีการศึกษาดำ ทำให้ไม่เข้าใจ ไม่ยอมรับทำให้การศึกษาและการดำเนินโครงการล่าช้า โดยผู้ให้ข้อมูลหลักเหล่านี้ให้เหตุผลว่าจากประสบการณ์ทำงานในพื้นที่ชาวบ้านในพื้นที่นี้เข้าใจยากและไม่ยอมรับกฎเกณฑ์ของทางราชการอยู่เดิมแล้ว และประชาชนเองยังไม่ได้รับการปลูกฝังให้มีเหตุผล ยอมรับความจริงและความจำเป็นของรัฐยิ่ง อาจจะมีผลต่อการศึกษาที่อาจจะไม่ตรงตามที่ตั้งวัตถุประสงค์ไว้ก็ได้และทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากขึ้นเนื่องจากมีขั้นตอนการทำงานมากขึ้น

ผู้ให้ข้อมูลหลักร้อยละ 12 ยังให้ความเห็นว่ากรณีที่เปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมอาจจะทำให้ไม่สามารถดำเนินต่อไปได้ จากกระแสการคัดค้านที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และเนื่องจากประชาชนส่วนหนึ่งยังไม่พร้อมต่อการเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยส่วนหนึ่งอยากจะมีส่วนร่วมในระดับการตัดสินใจต่อการเกิดหรือการพัฒนาโครงการเท่านั้น ดังจะเห็นได้จากที่มีการมาชี้แจงผลของผู้ศึกษานั้น ชาวบ้านส่วนหนึ่งได้แสดงการคัดค้านต่อการเกิดของโครงการมากกว่าที่จะรับฟังแล้วร่วมแสดงความคิดเห็นต่อการศึกษาและประชาชนมีความคิดเห็นที่เป็นภาพลบต่อการพัฒนาของรัฐอยู่เดิมแล้ว โดยที่

ประชาชนเองไม่ได้แยกแยะว่ามีส่วนร่วมระดับไหนอย่างไร คิดว่าไม่เห็นด้วยก็คัดค้านอย่างเดียวซึ่งจะไม่ใช่ผลดีต่อการดำเนินโครงการได้

2.2.7 ท่านคิดเห็นว่าจะอะไรเป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย- มาเลเซีย

ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นว่าคุณสมบัติที่สำคัญต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่นั้น มีหลายประเด็นด้วยกันคือ

ร้อยละ 72 เห็นว่า อุปสรรคที่สำคัญคือ ข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนได้รับเกี่ยวกับโครงการทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนต่อการดำเนินโครงการทำให้ชาวบ้านไม่ให้ความสนใจ ไม่เห็นประโยชน์ในการศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อม ไม่เชื่อถือการศึกษา

ร้อยละ 20 เห็นว่าข้อมูลที่มีการถ่ายทอดไปถึงชาวบ้านไม่ชัดเจน มีการแยกฝ่ายกันมีทั้งฝ่ายที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยต่อการพัฒนาโครงการส่งผลทำให้ชาวบ้านบางส่วนไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ไม่อยากเข้ามามีส่วนร่วม บางส่วนก็กลัวจะมีเรื่องโดยเฉพาะกับฝ่ายค้าน ไม่อยากยุ่ง ทำให้ไม่สนใจต่อการศึกษา

ร้อยละ 20 เห็นว่าจากการที่ชาวบ้านสนใจว่าโครงการจะกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่เช่นชาวบ้านหรือไม่ ชาวบ้านจะได้อะไรจากการมีโครงการ การต้องย้ายที่ทำกิน และจะมีการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องหรือไม่ ซึ่งเมื่อมาร่วมก็ไม่ได้คำตอบซึ่งอาจมีผลต่อการจัดให้มีส่วนร่วมในครั้งต่อไปได้

ร้อยละ 20 เห็นว่า ช่วงเวลา อาชีพ มีผลทำให้ชาวบ้านไม่สะดวกที่จะเข้าร่วม เช่น ชาวบ้านในพื้นที่ที่มีการประกอบอาชีพประมง ต้องออกไปหาปลาและบางส่วนไปทำมาหากินในพื้นที่อื่น โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีผู้นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่

การจัดประชุมในระดับอำเภอซึ่งห่างไกลหมู่บ้านทำให้การเดินทางไม่สะดวก (ร้อยละ 12)

การจัดประชุมโดยคณะผู้ศึกษากลุ่มเดิม อาจทำให้ชาวบ้านไม่สนใจ คิดว่าเหมือนการจัดในระดับตำบลในครั้งแรก ที่ยังไม่ชี้แจงผลการศึกษา (ร้อยละ 12)

ส่วนหนึ่ง ร้อยละ 8 คิดว่าผู้ศึกษาไม่มีความเชี่ยวชาญในการทำงานกับชุมชน ไม่มีเครื่องมือ ไม่มีทักษะเพียงพอที่จะทำงานการมีส่วนร่วมของชุมชน

มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบน้อย ชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ทราบว่ามีการจัดประชุมเพื่อรับฟังหรือชี้แจงด้านผลกระทบ (ร้อยละ 24)

ร้อยละ 24 เห็นว่าประชาชนในพื้นที่ยังไม่พร้อมที่มีส่วนร่วม ดังจะเห็นว่าชาวบ้านเองก็ไม่แยกแยะ ไม่เข้าใจว่าการมีส่วนร่วมในการศึกษาเป็นอย่างไร ส่วนกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับโครงการ ฯ ต้องการที่จะมีส่วนร่วมเพื่อการล้มเลิกโครงการ ประกอบกับประชาชนในพื้นที่มีพื้นฐานการศึกษาน้อย ความเป็นอยู่ขัดสน มีผลต่อการทำความเข้าใจต่อการศึกษาที่เป็นวิชาการมาก

2.2.8 ควรปรับปรุงแก้ไขการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประชาชนในพื้นที่อย่างไร เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างทั่วถึง

มีการเสนอแนะให้มีการปรับปรุงการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมหลายๆ แนวทางด้วยกัน กล่าวคือ

ร้อยละ 40 เห็นว่าควรให้ข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นโดยผู้ศึกษาผลกระทบกระจายออกไปถึงพื้นที่ในทุกกลุ่มบ้าน ตามกลุ่มย่อยตามที่มีงานเทศกาลหรืองานพิธีในชุมชน โดยมีการส่งเอกสารให้ศึกษาล่วงหน้าและจะต้องจัดการเรื่องเวลา สถานที่ที่เหมาะสมกับแต่ละชุมชนซึ่งเวลาที่เหมาะสมคือ 14.00 น.ของวันศุกร์และควรมีการนัดหมายล่วงหน้า ร้อยละ 12 เห็นว่าควรจะให้ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามในท้องถิ่นร่วมเป็นผู้ที่ดำเนินการและควรจะใช้ภาษาถิ่นในการดำเนินการรับฟังความคิดเห็นเพื่อจะช่วยเหลือให้บรรลุผลได้มากขึ้น

ร้อยละ 24 เห็นว่ากลุ่มผู้ศึกษาควรนำชาวบ้านไปดูงานเองเพื่อจะได้มีประสบการณ์ สำหรับการเปรียบเทียบและร่วมแสดงความคิดเห็นได้และร้อยละ 20 เห็นว่าควรเตรียมคำตอบเกี่ยวกับโรงงานอุตสาหกรรมที่อาจจะตามมาว่าจะควบคุมได้หรือไม่ มีผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของเขาหรือเปล่าเพราะคนส่วนใหญ่ต้องการที่จะทราบ และร้อยละ 20 เห็นว่าควรให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมมาให้ข้อมูลด้วย เพื่อจะให้มีส่วนราชการที่รับผิดชอบเป็นผู้ควบคุมมลพิษไม่ให้เกิดกับชุมชน

ควรปรับปรุงโรงงานที่ยังก่อมลพิษในปัจจุบันให้ดีขึ้นซึ่งอาจก่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่ามีการจัดการ ดูแลและควบคุมด้านสิ่งแวดล้อมตามที่ได้ศึกษาไป (ร้อยละ 12)

ในการประชาสัมพันธ์ เจ้าของโครงการควรจะให้ข้อมูล ทั้งด้านดีและด้านเสียของโครงการ รวมทั้งมีมาตรการในการป้องกันผลกระทบ และเห็นว่าควรศึกษาผลกระทบก่อนเพื่อจะได้มีข้อมูลมาเพื่อประชาสัมพันธ์ให้ชาวบ้านทราบ (ร้อยละ 12)

ร้อยละ 24 เห็นว่าควรที่จะแสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสโดยไม่มีสัญญาว่าจ้างผูกมัด โดยการใช้งบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมที่ตั้งขึ้นโดยเฉพาะเพื่อทำการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ร้อยละ 20 เห็นว่าควรตั้งงบประมาณให้กับชาวบ้าน เพื่อจ้างนักวิจัยศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่างๆ หรือ เพื่อจ้างกลุ่มนักวิชาการให้พิจารณาผลการศึกษา เพื่อให้ประชาชนจะได้มีความมั่นใจว่าการศึกษานั้นเป็นกลาง

ร้อยละ 20 เห็นว่าควรประสานงานให้ผู้ที่มีความรู้ในท้องถิ่น เข้ามาเป็นแกนนำในการชักชวนให้เข้ามามีส่วนร่วม

ควรมีกองไกรรัฐที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง เช่นมีกฎหมายมารองรับการตัดสินใจของชุมชนเพื่อให้ประชาชนสนใจในการศึกษาและเห็นความสำคัญ โดยให้มีขั้นตอนที่ประชาชนมีส่วนร่วมอย่างโปร่งใสและทั่วถึง (ร้อยละ 12)

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่อาจมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย

จากการที่คณะผู้ศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการศึกษาเพื่อประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ โดยการจัดการประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นต่อแผนการศึกษา ซึ่งจัดขึ้นในระดับตำบลและการจัดการประชุมเพื่อเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็นต่อผลการศึกษาระดับอำเภอ ตลอดจนการสำรวจความคิดเห็นระดับครัวเรือน ผู้วิจัยจึงได้สอบถามการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องดังกล่าว พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือร้อยละ 72.6 ไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมมีเพียงร้อยละ 27.4 เท่านั้นที่ได้เข้ามาส่วนร่วม ส่วนใหญ่จะเข้าร่วมในการประชุมเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นต่อขอบเขตการศึกษาสูงกว่าการเข้าร่วมในการรับฟังความคิดเห็นต่อผลการศึกษา (ตาราง 10)

ตาราง 10 อัตราส่วนร้อยละของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย- มาเลเซีย	จำนวน(คน)	ร้อยละ
-ไม่ได้มีส่วนร่วม	146	72.6
-มีส่วนร่วม	55	27.4
-โดยการเข้าร่วมประชุมสาธารณะเพื่อชี้แจงและรับฟังความคิดเห็นต่อ ขอบเขตการศึกษา	20	36.4
-โดยการตอบแบบสอบถามระดับครัวเรือน	20	36.4
-โดยการเข้าร่วมประชุมเพื่อนำเสนอผลการศึกษาและรับฟังความคิดเห็น ต่อผลการศึกษา	15	27.2

ในการศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่อาจมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ที่คาดว่าจะได้รับผลกระทบจากการดำเนินการดังกล่าว โดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยกระตุ้นกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลซึ่งได้แก่เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในสังคม การได้มีส่วนร่วมช่วยเหลือสังคมในหมู่บ้าน ระยะเวลาที่อาศัยในหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย ด้วยค่าไคสแควร์ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

(ตาราง 11)

เพศ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศหญิงมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบล้างแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียมากกว่าเพศชาย อย่างไรก็ตามเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่าง เพศ กับ การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบล้างแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซไทย - มาเลเซีย โดยการทดสอบไคสแควร์ปรากฏว่าไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบล้างแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย

อายุ

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละกลุ่มอายุมีความแตกต่างกัน โดยกลุ่มอายุที่อยู่ในช่วง 31-40 ปีมีส่วนร่วมมากที่สุด และกลุ่มอายุ 41-50 ปีมีส่วนร่วมเป็นลำดับรองลงมา ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุตั้งแต่ 51- 60 ปี และ อายุ 61 ปี ขึ้นไปนั้นเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบล้างแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียในจำนวนที่เท่า ๆ กัน เมื่อทดสอบทางสถิติพบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบล้างแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ระดับการศึกษา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบล้างแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย มีลักษณะแปรผันตรงกับระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง คือกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบล้างแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียมากขึ้นตามไปด้วย และผลการทดสอบทางสถิติพบว่าระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบล้างแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

อาชีพ

ผลการศึกษาพบว่าผู้ที่มีส่วนร่วมส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง อาชีพเลี้ยงสัตว์ และอาชีพทำสวนขณะที่ผู้ที่ประกอบอาชีพค้าขาย ทำนา ประมง มีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบล้างแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซียน้อยกว่า อย่างไรก็ตามเมื่อทำการทดสอบทางสถิติไม่พบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบล้างแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
ในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง	การมีส่วนร่วมในการประเมิน		รวม	χ^2
	ผลกระทบสิ่งแวดล้อม			
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
เพศ				
-ชาย	24	58	82	0.253
-หญิง	31	88	119	df =1
จำนวนรวม	55	146	201	
อายุ				
-20-30 ปี	6	42	48	8.502
-31-40 ปี	23	20	43	df=4
-41-50 ปี	16	41	57	
-51-60 ปี	5	29	34	
-ตั้งแต่ 61 ปีขึ้นไป	5	14	19	
จำนวนรวม	55	146	201	
ระดับการศึกษา				
-ไม่ได้เข้ารับการศึกษาระดับประถมศึกษา	39	136	175	8.008*
-มัธยมศึกษาตอนต้น	5	4	9	df =2
-มัธยมศึกษาตอนปลาย-ปริญญาตรี	11	6	17	
จำนวนรวม	55	146	201	

* $p \leq 0.05$

ตาราง 11 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง	การมีส่วนร่วมในการ		รวม	χ^2
	ประเมินกระทบสิ่งแวดล้อม			
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
อาชีพ				
- เลี้ยงสัตว์	12	6	18	11.335
- ทำสวน	10	52	62	df = 6
- ทำนา	5	5	10	
- ประมง	5	55	60	
- รับจ้าง	12	11	23	
- ค้าขาย	5	12	17	
- ไม่ประกอบอาชีพ / แม่บ้าน	6	5	11	
	จำนวนรวม	55	146	201
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน				
- ต่ำกว่า 2,000 บาท	5	13	18	8.793
- 2,001 – 3,000 บาท	14	112	126	df=4
- 3,001 – 5,000 บาท	25	12	37	
- 5,001 – 8,000 บาท	6	5	11	
- 8,001 บาทขึ้นไป	5	4	9	
	จำนวนรวม	55	146	201
การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างๆ ในหมู่บ้าน				
- ไม่เป็นสมาชิกกลุ่ม	26	134	160	9.334*
- เป็นสมาชิกกลุ่ม	32	12	41	df = 1
	จำนวนรวม	55	146	201

* $p \leq 0.05$

ตาราง 11 (ต่อ)

ลักษณะทั่วไปของตัวอย่าง	การมีส่วนร่วมในการ ประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม		รวม	χ^2
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
การได้มีส่วนช่วยเหลือสังคมในหมู่บ้าน				
-ไม่ได้มีส่วนช่วยเหลือ	32	134	175	7.699*
-มีส่วนช่วยเหลือ	23	3	26	df = 1
จำนวนรวม	55	146	201	
ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน				
-อาศัยมาตั้งแต่เกิด	45	120	165	0.004
-ย้ายมาจากพื้นที่ใกล้เคียง	10	26	36	df = 1
จำนวนรวม	55	146	201	

* $p \leq 0.05$

รายได้

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ต่อเดือนสูงขึ้น มีแนวโน้มการมีส่วนร่วมสูงขึ้น ดังจะเห็นได้จากผู้ที่มีรายได้ตั้งแต่ 3,001 – 5,000 บาทต่อเดือนนั้นมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย- มาเลเซียถึง 28 ตัวอย่าง และผู้ที่มีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 5001 บาทขึ้นไปมีผู้มีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซียในจำนวนที่ใกล้เคียงกับผู้ที่ไม่มีส่วนร่วม ส่วนผลการทดสอบทางสถิตินี้ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย

การเป็นสมาชิกกลุ่มในสังคม

การเป็นหรือไม่เป็นสมาชิกกลุ่มในสังคมและการได้มีส่วนช่วยเหลือสังคมในหมู่บ้าน เป็นปัจจัยหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซไทย – มาเลเซียเช่นกัน ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่าผู้ที่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมมีส่วนร่วมมากกว่า ผู้ที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ในสังคมซึ่งผลการทดสอบทางสถิติแสดงให้เห็นว่าการเป็นสมาชิกกลุ่มในสังคมต่างๆ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนการได้มีส่วนช่วยเหลือสังคมในหมู่บ้านก็เช่นกันที่ผลการทดสอบทางสถิติชี้ให้เห็นว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซไทย – มาเลเซียที่ระดับนัยสำคัญที่ 0.05

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

จากการทดสอบทางสถิติ ไม่พบว่าระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้นมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ในโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย- มาเลเซีย อาจเป็นเพราะการย้ายถิ่นฐานมาอยู่ในพื้นที่เป็นระยะเวลานาน ตั้งแต่ 20 ปีขึ้นไป ประกอบกับการย้ายถิ่นส่วนมากจะเป็นการย้ายถิ่นจากพื้นที่หมู่บ้านและตำบลที่ใกล้เคียงและ

3.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกระตุ้นกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกระตุ้นซึ่งได้แก่ การรับรู้ ประสบการณ์ และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรม ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย ด้วยค่าไคสแควร์ ผลการวิเคราะห์สรุปได้ดังนี้

3.2.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการรับรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมซึ่งได้แก่การมีโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอจะนะ การได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรม การจัดการผลกระทบโดยชุมชน การจัดการแก้ไขหลังจากแจ้งให้ทราบ ผลกระทบต่อชุมชนหลังจากการจัดการโดยชุมชนแล้ว ความคิดเห็นต่อผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมต่อชุมชนและการทราบถึงผลเสียที่เกิดจากการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่น ๆ กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย ผลการวิเคราะห์พบว่า เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดได้รับรู้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการมีโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอจะนะ การได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าวและการรับรู้ถึงผลกระทบจากการพัฒนาอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่น ๆ ในการศึกษาครั้งนี้จึงไม่สามารถทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรดังกล่าวกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียได้ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ พบว่าประสบการณ์ในการจัดการผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไขหลังจากแจ้งให้เจ้าของโรงงานทราบ ความเห็นต่อการเกิดผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมต่อชุมชน และความคิดเห็นต่อผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่น ๆ ต่างมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตาราง 12)

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยการรับรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย

การรับรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรม	การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม		จำนวน	χ^2
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
การมีโรงงานอุตสาหกรรมในชุมชนหรืออำเภอจะนะ				
-ไม่มี	0	0	0	nc**
-มี	55	146	201	
จำนวนรวม	55	146	201	
ท่านหรือชุมชนของท่านเคยได้รับผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมดังกล่าว				
-ไม่เคยได้รับผลกระทบ	0	0	0	nc **
-เคยได้รับผลกระทบ	55	146	201	
จำนวนรวม	55	146	201	
การจัดการผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมโดยชุมชนของท่าน				
-ไม่ทราบว่ามีการจัดการหรือไม่	42	137	179	7.795* df = 2
-แจ้งให้ทางราชการทราบ	7	5	12	
-แจ้งให้ทางเจ้าของโรงงานแก้ไข	6	4	10	
จำนวนรวม	55	146	201	

* $p \leq 0.05$

** nc = ไม่สามารถทดสอบความสัมพันธ์ได้

ตาราง 12 (ต่อ)

การรับรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรม	การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม		จำนวน	χ^2
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
การปรับปรุงแก้ไขหลังจากแจ้งให้ทราบหรือดำเนินการอย่างอื่นแล้ว				
-ไม่ทราบว่ามีการปรับปรุงแก้ไขหรือไม่	46	141	187	5.323*
-มีการปรับปรุงแก้ไข	9	5	14	df = 1
จำนวนรวม	55	146	201	
ผลกระทบต่อชุมชนของท่านหลังจากดำเนินการดังกล่าวแล้ว				
-ไม่มีผลกระทบแล้ว	0	0	0	nc**
-ยังมีผลกระทบอยู่	55	146	201	
จำนวนรวม	55	146	201	
ความคิดเห็นต่อการเกิดผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมต่อชุมชน				
-เพราะความไม่จริงจังในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง	14	27	41	4.477
-เพราะความไม่รับผิดชอบของเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม	32	113	145	df = 2
-ทั้ง 2 สาเหตุ	9	6	15	
จำนวนรวม	55	146	201	

* $p \leq 0.05$

** nc = ไม่สามารถทดสอบความสัมพันธ์ได้

ตาราง 12 (ต่อ)

การรับรู้ ประสบการณ์และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรม	การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม		จำนวน	χ^2
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
การทราบถึงผลเสียหรือผลกระทบที่เกิดจากการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่นๆ				
-ไม่ทราบ	0	0	0	nc**
-ทราบ	55	146	201	
จำนวนรวม	55	146	201	
ความคิดเห็นต่อผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดอื่นๆ				
-กลัวว่าจะเกิดกับชุมชนของตนเองหากมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้น	32	83	115	8.089* df= 2
-เกิดจากความไม่รับผิดชอบของเจ้าของโรงงานอุตสาหกรรม	18	57	75	
-เกิดจากความไม่จริงจัง ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้อง	5	6	11	
จำนวนรวม	55	146	201	

* $p \leq 0.05$

** nc = ไม่สามารถทดสอบความสัมพันธ์ได้

3.2.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซียกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย

กลุ่มตัวอย่างที่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซียในระดับสูงจะมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซียมากกว่ากลุ่มที่มีระดับความรู้ปานกลางและระดับต่ำ และเมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซียกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซีย พบว่า ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียของกลุ่มตัวอย่างมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย – มาเลเซียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตาราง 13)

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย

ระดับความรู้ ความเข้าใจ	การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม		รวม	χ^2
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
-กลุ่มที่มีระดับความรู้ ความเข้าใจระดับต่ำ	4	33	37	7.318*
-กลุ่มที่มีระดับความรู้ ความเข้าใจระดับปานกลาง	14	98	112	df = 2
-กลุ่มที่มีระดับความรู้ ความเข้าใจระดับสูง	37	15	52	
จำนวนรวม	55	146	201	

* p ≤ 0.05

3.2.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย

กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมสูงมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียมากกว่ากลุ่มผู้มีความรู้ในระดับปานกลางและระดับต่ำและจากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซียพบว่าระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย (ตาราง 14)

ตาราง 14 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมกับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย

ระดับความรู้ ความเข้าใจ	การมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม		รวม	χ^2
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
- กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจระดับต่ำ	6	26	32	9.670*
- กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจระดับปานกลาง	3	38	41	df = 2
- กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจระดับสูง	46	82	128	
จำนวนรวม	55	146	201	

* $p \leq 0.05$

3.2.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย

กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 ระดับสูงมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซียมากกว่ากลุ่มผู้มีความรู้ในระดับปานกลางและระดับต่ำ เมื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชน ตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย - มาเลเซีย พบว่าระดับความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและชุมชนตามรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมโครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติไทย-มาเลเซีย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตาราง 15)

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และชุมชนตามรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โครงการโรงแยกก๊าซธรรมชาติ ไทย-มาเลเซีย

ระดับความรู้ ความเข้าใจ	การมีส่วนร่วมในการประเมินผล		รวม	χ^2
	กระทบสิ่งแวดล้อม			
	มีส่วนร่วม	ไม่มีส่วนร่วม		
-กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ระดับต่ำ	6	74	80	10.966*
-กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ระดับปานกลาง	4	37	41	df = 2
-กลุ่มที่มีความรู้ ความเข้าใจ ระดับสูง	45	35	80	
จำนวนรวม	55	146	201	

* $p \leq 0.05$